

kiterjedésű területen (Alsóörs 14. lh.) kevés őskori és középkori edénytöredéket gyűjtöttünk.

Munkatárs: Gallina Zsolt.

SOMOGYI KRISZTINA

8. Alsóörs, 258/2 hrsz.

(Veszprém megye) Ró

2005 májusában öt napon át régészeti szakfelügyeletet végeztünk a Lóki utca – Hársfa utca – Orgona utca – Viola utca vonalán húzott kábelfektető árok munkálatainál. A Lóki utcában az árok átlagos mélysége 80 cm. A Lóki utca 6. előtt római kori tégladarabok mutatkoztak.

A Kőrös köz közelében másodlagos helyzetű római kori téglatöredékeket találtunk. A Hársfa utca közepén egymásra rakott vöröshomok-köveket figyeltünk meg az árokfalokban. Az Orgona utca 30. előtt az újkori murvában két római kori tégladarabot találtunk, míg az Orgona utca 25. előtti szakaszon ismét vörösköves felületet.

PALÁGYI SYLVIA – CSIRKE ORSOLYA

9. Alsópáhok határa

(Zala megye) R, B, Ró, N, Á, Kk

2005 májusában terepbejárást végeztünk a Hévíz–Alsópáhok elkerülő út nyomvonalán.

Hévízdomb (MRT 1. k. 17/2 lh.): A Hévízdomb Ny-i lábánál, a Páhoki-patak párhuzamosan futó dűlőút két oldalán, nagyjából a nyomvonal 2,65–2,45 km-szelvényei közt korábbról is ismert lelőhelyen a késő rézkori badeni kultúrába tartozó cserepeket és öt kőeszközt, ill. római és késő középkori kerámia- és üvegtöredékeket gyűjtöttünk. A leletek ritkásan, de folyamatosan jelentkeztek a dűlőúttól Ny-ra lévő kukoricatábla egész szélességében, sűrűsödési pont nem volt megfigyelhető. A lelőhely túlnyúlik a kukoricatáblát K-ről határoló dűlőúton is. Az É-ra lévő parcellában egy kovaeszközt, ill. egy koponyatető-töredéket találtunk. Az utóbbi alapján talán ezen a lelőhelyen azonosíthatjuk az ún. alsópáhoki, nagy népvándorlás kori (Keszthely-kultúra) temetőt, melyet az MRT 1. kötete mint 17/2, azaz hévízi lelőhelyet tart nyilván. Ma a lelőhely Ny-i része Alsópáhokhoz, a K-i pedig Hévízhez tartozik. Ettől a parcellától D-re a második parcellában néhány késő középkori kerámia-töredéket gyűjtöttünk. A jelenleg megfigyelésre alkalmas, de nem összefüggő parcellákban jelentkező leletek szerint a lelőhely kiterjedése kb. 400×200 m-re becsülhető.

Hévízdomb (MRT 1. k. 1/4, 5, 6 lh.): A Hévízdomb legdélebbi végében, a Ny-i, DNy-i lejtőn, a nyomvonalon és attól K-re, az 1,90–1,40 km-szelvények közt találtunk egy lelőhelyet, melynek kiterjedése jelenleg kb. 500×350 m-re tehető. A lelőhely valószínűleg É felé tovább terjed. Déli végét a domborzati helyzet, azaz a Hévízdomb vége határozza meg. A leletek egy nagy kukoricatáblában, változó intenzitással jelentkeztek. A cserepek egy része vastagabb falú, kézzel formált (késő réz-

kori durva kerámia), egy részük kavicsos anyagú, hullámvonalas díszű (népvándorlás kori, ill. Árpád-kori). Az őskori leleteket öt kőeszköz egészíti ki. Néhány kerámia római kori, és valószínűleg ezekhez tartozik egy fenőkő is. Foltokban nagyon apróra tört csontokat is megfigyeltünk, egy részük kalcinált. A lelőhely nagy valószínűséggel lefed több korábban ismert lelőhelyet (MRT 1. k. 1/4, 5, 6), de ezek területe egyenként nem különíthető el. A római kori leletek talán az 1/4, ún. Hévízdomb-Paptag lelőhelyet jelölik, a népvándorlás kori cserepek az 1/5, a badeni kultúra leletei pedig az 1/6 lelőhelyre utalnak.

Páhoki-patak partja: Alsópáhok külterületén, Hévíztől Ny-ra, kb. a nyomvonal 3,05–2,75 km-szelvényei közt, a Páhoki-patak K-i partján emelkedő Hévízdomb Ny-i lejtőjén fekszik a lelőhely, a patakmedertől kb. 100 m távolságra. A leletek mintegy 300 m-es szakaszon, a patak völgyével párhuzamosan, egy jól körülhatárolható, kb. 70 m széles sávban jelentkeztek. A kerámia-töredékek egy része őskori, rézkori (badeni kultúra) ill. késő bronzkori, ezek foltokban kerültek elő. A foltok a szétosztott gödrök helyét mutatják. Néhány töredék a római korra, egy peremtöredék pedig a késő középkorra datálható.

P. BARNA JUDIT

10. Apátfalva határa

(Csongrád megye) U, V, Sza, A, Á

Az M43 autópálya Makó-országhatár szakasz tervezett nyomvonalának régészeti terepbejárása során a település határában az alábbi lelőhelyeket regisztráltuk.

Belez: A nyomvonal 44+200–44+500 km-e között nagy kiterjedésű település felszíni nyomait találtuk meg (48. sz. lh.).

Az autópálya 47+350 km-szelvényénél metszi a nyomvonal a Makó–Csanádpalota közötti országutat. A nyomvonalnak ezen a szakaszán két mederág található. Mindkét mederág a ma Belezi-csatornaként funkcionáló, de egykor Belez nevű meder vízrendszeréhez tartozott. A nyugati ág egy kisebb lefűződött ága, a jobb oldali pedig maga a főmeder. A két meder között egy velük párhuzamosan futó, ÉK–DNy irányú, a medrek közül kiemelkedő markáns dombhát található. A lelőhely területét 3 oldalról körülveszi a széles vízmeder. Észak felé a dombhát fokozatosan ellaposodik és a lelőhely is véget ér. A régészeti lelőhely ezen a dombháton, a Paltai út mindkét oldalán, a Joó- és a Vígh-tanyák környékén helyezkedik el. Intenzitása közepes. A bejáráson nemcsak a nyomvonal teljes szélességében, hanem attól É-ra és D-re is egyaránt gyűjtöttünk leleteket, melyeknek 90%-át az Árpád-kori kerámia tette ki. Néhány szarmata kori töredék mellett 5 újkori és 5 feltételezen a vaskorra keltezhető edénytöredéket találtunk.

Nagyút-dűlő: A Királyhegyes–Apátfalva közti országút és a Makó–Csanádpalota közötti országút kereszteződésétől K-re, az utóbbi úttól É-ra került elő a